

Concursul Fractal

A ȘASEA EDIȚIE, 21 SEPTEMBRIE 2025

Problema 1. Marius și Alexandru joacă un joc. Pe o foaie de hârtie este scris numărul 777. Pe rând, aceștia scad din numărul scris pe foaie o cifră nenulă a sa și înlocuiesc numărul cu rezultatul obținut. De exemplu, dacă pe foaie ar fi scris numărul 123, cel care mută ar putea lăsa pe foaie numerele $123 - 3 = 120$, $123 - 2 = 121$ și $123 - 1 = 122$. Câștigă acel jucător care scrie 0 pe foaie după mutarea ta. Dacă Marius este primul care scade cifra din numărul scris, cine va câștiga?

Soluție: Vom rezolva problema pentru orice număr inițial în loc de 777, și anume vom arăta că Marius câștigă dacă și numai dacă primul număr (fie acesta n) nu este divizibil la 10. Vom arăta aceasta prin inducție după n . Dacă primul număr este 1, evident Marius câștigă. Acum, dacă primul număr este n , pentru n nedivizibil la 10, el poate să scadă din acesta ultima cifră a sa, și obține un număr mai mic decât n , ultima cifră a căruia este 0, deci pentru care Alexandru pierde. Dacă n are ultima cifră 0, indiferent de ce scade Marius, Alexandru o să obțină un număr care nu este divizibil la 10 mai mic decât n deci o să poată câștiga.

Problema 2. Fie triunghiul ABC cu centrul de greutate G . Dreapta BG intersectează segmentul AC în M . Punctul D aparține segmentului BC astfel încât MD este bisectoarea unghiului BMC . Dacă punctele A , G și D sunt coliniare, demonstrați că triunghiul ABC este dreptunghic.

Soluție: Faptul că punctele A , G și D sunt coliniare înseamnă că punctul D aparține dreptei AG care este mediana dusă din vârful A , deci D este mijlocul laturii BC . În triunghiul BMC , bisectoarea dusă din vârful M și mediana coincid, deci triunghiul este isoscel cu MD fiind perpendiculară pe BC . În triunghiul ABC , MD este linie mijlocie, deci faptul că MD e perpendiculară pe BC înseamnă că și AB este perpendiculară pe BC , deci unghiul B este drept.

Problema 3. Fie a, b și c trei numere naturale și fie d cel mai mare divizor comun al numerelor $a^2 + bc$, $b^2 + ac$ și $c^2 + ab$. Arătați că suma divizorilor lui d este impară.

Soluție: Vom arăta că acest divizor comun are forma $2x^2$ sau x^2 pentru un x natural. Într-adevăr, dacă a, b și c ar avea un divizor comun t putem pune $(\frac{a}{t}, \frac{b}{t}, \frac{c}{t})$ în loc de (a, b, c) și concluzia rămâne aceeași. Deci putem asuma că ele sunt coprime. Acum vom arăta că pentru orice a, b și c care nu au toate un divizor comun, cel mai mare divizor al celor trei numere este o putere de 2 (de fapt el e sau 1 sau 2 dar e suficient să arătăm că e putere de 2). Într-adevăr, asumând că există un prim impar p care divide cele trei numere avem $a^2 \equiv -bc \pmod{p}$; $b^2 \equiv -ac \pmod{p}$; $c^2 \equiv -ab \pmod{p}$, și înmulțind cele trei relații avem că $(abc)^2 \equiv -(abc)^2 \pmod{p}$, deci p divide $2(abc)^2$, ce nu e posibil. Astfel, avem că cel mai mare divizor comun este o putere de 2 înmulțită cu un pătrat perfect. Fie acesta $2^a m^2$ unde m este impar. Pentru a arăta că suma divizorilor e impară e suficient să arătăm că numărul de divizori impari este impar. Cu toate acestea, orice divizor impar al lui $2^a m^2$ îl divide pe m^2 , deci vrem să arătăm că m^2 are un număr impar de divizori, ce e evident fiindcă pentru orice divizor d al acestuia, $\frac{m^2}{d}$ la fel este un divizor, astfel orice divizor d are o pereche $\frac{m^2}{d}$, cu excepția lui m , deci avem un număr impar de divizori.

Problema 4. Fie S un set ce conține polinoame cu următoarele proprietăți:

1. Dacă $P(x) \in S$, atunci $P(x)^2 \in S$.
2. Dacă $P(x), Q(x) \in S$, atunci $P(x) - Q(x) \in S$.

Arătați că dacă setul conține un polinom de grad 45 și alt polinom de grad 99, el conține un polinom de grad 2025.

Soluție: Dacă avem două polinoame $P(x)$ și $Q(x)$ care aparțin setului, $P(x) - Q(x)$ aparține setului, deci $(P(x) - Q(x))^2$ aparține setului, deci $(P(x) - Q(x))^2 - P(x)^2$ aparține și în final avem că $(P(x) - Q(x))^2 - P(x)^2 - Q(x)^2 = -2P(x)Q(x)$ aparține setului, deci dacă avem în set un polinom de grad d_1 și altul de grad d_2 , avem un polinom de grad $d_1 + d_2$. Concludem că pentru un polinom de grad a și altul de grad b avem în set prin inducție după m polinoame de grad $a + mb$, iar cum $45 + 20 \cdot 99 = 2025$ concluzia urmează.